

Przedmiotowy System Oceniania z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości dla uczniów ZSM w Łapach

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZEDMIOTU PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MA NA CELU WSPIERANIE

ROZWOJU INTELEKTUALNEGO I OSOBOWOŚCIOWEGO UCZNIĄ

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).

Na początku każdego roku szkolnego nauczyciel informuje ucznia o:

- wymaganiach niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, wynikających z realizowanego programu nauczania, zawartych w niniejszym PSO,
- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
- warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana **rocznej** oceny klasyfikacyjnej przedmiotu podstawy przedsiębiorczości,

3. Na prośbę ucznia, lub jego rodziców (prawnych opiekunów), nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.

4. Na ocenę osiągnięć ucznia nie ma wpływu jego zachowanie, wygląd, światopogląd i wcześniejsze osiągnięcia szkolne.

5. Nauczyciel w trakcie semestru nie może zmieniać zasad oceniania oraz wymagań programowych ustalonych na początku semestru nauczania. Zmiana wymagań może nastąpić z początkiem następnego semestru/roku szkolnego.

6. Na lekcjach ocenie podlegają następujące obszary aktywności uczniów:

- umiejętność swobodnego formułowania zdań,
- prowadzenie rozmów,
- kształtowanie języka charakterystycznego dla przedmiotu,
- rozwiązywanie problemów,
- poprawność posługiwania się pojęciami (ze zrozumieniem),
- rzeczowość wypowiedzi,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- aktywność na lekcji
- praca w grupach.
- wkład pracy ucznia,

- sposób prowadzenia zeszytu.

Ocenianiu bieżącemu podlega aktywność ucznia na lekcji przejawiająca się gotowością do udziału w zajęciach:

- uczestnictwo w dyskusji
- stawianie pytań
- udzielanie odpowiedzi na pytanie
- formułowanie problemów do dyskusji
- wyciąganie i formułowanie wniosków
- wyrażanie własnych poglądów
- argumentowanie swoich przekonań
- posługiwanie się podręcznikiem
- posługiwanie się aktami prawnymi
- posługiwanie się wydawnictwami encyklopedycznymi i literaturą popularno-naukową
- posługiwanie się prasą i innymi środkami masowego przekazu

7. Sprawdzenie osiągnięć uczniów odbywa się poprzez następujące formy aktywności:

a. Wypowiedzi pisemne w formie:

- pisemne prace klasowe (sprawdzian 1 – 2 godz.):
  - pisemne prace klasowe zapowiadane są **tydzień wcześniej** i odnotowane w dzienniku lekcyjnym danej klasy z kolejnym numerem,
  - sprawdzoną i ocenioną pracę pisemną uczeń otrzymuje do wglądu najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania pracy, w sytuacjach losowych termin oddania prac może być wydłużony ,
  - sprawdzoną pracę klasową nauczyciel omawia z uczniami – podaje kryteria oceniania i wyniki pracy ; fakt ten odnotowuje w dzienniku lekcyjnym,
  - prace pisemne przechowywane są w szkole do końca roku szkolnego,
  - poprawa pracy klasowej jest dobrowolna i następuje tylko wtedy, gdy uczeń otrzymał ocenę **niedostateczną**; uczeń pisze ją tylko raz, w terminie nie później niż 2 tygodnie od oddania prac ,
  - w przypadku niepisania przez ucznia pracy klasowej (usprawiedliwiona nieobecność w szkole) lub gdy uczeń w uzasadnionym przypadku został zwolniony przez nauczyciela z pisania pracy, uczeń ma obowiązek zaliczenia danej partii materiału w formie pisemnej lub ustnej (umowa z nauczycielem) w ciągu dwóch tygodni od daty pisania przez klasę danej pracy klasowej, niewypełnienie tego obowiązku jest równoznaczne ze wstawieniem oceny niedostatecznej bieżącej .
  - nieobecność nieusprawiedliwiona w czasie pisania pracy klasowej powoduje wystawienie oceny niedostatecznej z danej pracy ,
  - w wyjątkowych sytuacjach losowych termin zaliczenia pracy przez ucznia, po wcześniejszym uzgodnieniu, może być przez nauczyciela przesunięty.

W razie przełożenia sprawdzianu na prośbę uczniów, w uzasadnionych przez nich okolicznościach, termin pisania sprawdzianu przypada na kolejnej lekcji.

- sprawdziany krótkie tzw. kartkówki (10 – 20 min.):**

-mogą obejmować materiał maksymalnie 3 ostatnich lekcji, mogą być przeprowadzane bez uprzedzenia. Sprawdzone i ocenione prace uczniowie otrzymują najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania sprawdzianu. Kartkówki nie podlegają poprawie (żadne oceny, także niedostateczne) i nie są zaliczane przez ucznia w przypadku niepisania ,

- **prace długoterminowe**

- **prace projektowe**

- **prace domowe**

- uczeń może raz w semestrze zapomnieć odrobić pracę domową, nieodrobienie pracy domowej powinno być zgłoszone nauczycielowi przed lekcją, uczeń ma obowiązek uzupełnienia pracy domowej i przedstawienia jej na najbliższych zajęciach,

- niedopełnienie tego obowiązku równać się będzie wystawieniu oceny niedostatecznej bieżącej.

b. Wypowiedzi ustne ucznia na lekcjach bieżących, powtórzeniowych i syntetyzujących, sprawdzające wiedzę i umiejętności w zakresie rozumienia, wnioskowania, porównywania, dostrzegania.

- uczeń może być zapytany przez nauczyciela z trzech ostatnich lekcji tzn. ma obowiązek być przygotowanym do wypowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji na każdą lekcję bez względu na liczbę godzin przedmiotu tygodniowo.

c. Praca w grupach.

d. Aktywność.

- na lekcjach podstaw przedsiębiorczości aktywność uczniów będzie oceniana w formie plusów („+”) , minusów („-”) i ocen cząstkowych

e. Wkład pracy ucznia.

f. Znajomość i umiejętność posługiwania się aktami prawnymi.

g. Przygotowanie do lekcji:

- uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to prac klasowych, lekcji powtórzeniowych oraz zajęć, na których wystawiana jest ocena śródroczna/końcowa klasyfikacyjna) uwzględniając tygodniową liczbę godzin przeznaczoną na realizację danego przedmiotu:

1) jedno nieprzygotowanie w semestrze w przypadku realizacji przedmiotu w ciągu 1 – 2 godzin w tygodniu;

2) dwa nieprzygotowania w semestrze w przypadku realizacji przedmiotu w ciągu 3 i więcej godzin w tygodniu.

Nauczyciel zaznacza zgłoszone nieprzygotowanie w dzienniku znakiem „N”.

h. Aktywność poza lekcjami danego przedmiotu.

8. Ustala się następującą hierarchię ocen z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości:

- 1. sprawdziany godzinne,
- 2. odpowiedź ucznia i ćwiczenia praktyczne (np. wypełnianie druków urzędowych),
- 3. kartkówki,
- 4. aktywność,

- 5. praca w grupach,
- 6. praca domowa, inne prace wykonywane w domu.

9. W dziennikach lekcyjnych stosuje się ujednolicone skróty , symbole literowe ocenionych różnych form aktywności ucznia :

10. Inne postanowienia:

1. W wyjątkowych sytuacjach losowych uczeń może być zwolniony z pisania pracy klasowej, sprawdzianu lub z odpowiedzi ustnej decyzję podejmuje nauczyciel na prośbę ucznia lub jego rodzica (prawnego opiekuna) .
2. Jeżeli w czasie sprawdzianu lub odpowiedzi ustnej uczeń korzysta z tzw. ściągki lub podpowiedzi, a zostanie to stwierdzone przez nauczyciela (np. znalezienie ściągki u ucznia), uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną , bez możliwości poprawy tej oceny.
3. Obowiązkowo na każdej lekcji uczeń musi posiadać zeszyt przedmiotowy i podręcznik. W razie ich braku nauczyciel może wstawić ocenę niedostateczną bieżącą .
4. Ocena roczna klasyfikacyjna uwzględnia osiągnięcia ucznia z obu semestrów .

11. Na lekcjach stosowana jest następująca skala ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych:

- stopień celujący – 6 cel
- stopień bardzo dobry – 5bdb
- stopień dobry – 4 db
- stopień dostateczny – 3 dst
- stopień dopuszczający – 2 dop
- stopień niedostateczny – 1 ndst

Oceny bieżące wystawiane są z plusami i minusami .

12. Ustala się następujący sposób sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

Pisemne prace klasowe	Sprawdziany krótkie
99 % - 100 % - cel	
91 % – 98 % - bdb	95 – 100 % - bdb/cel
76 % – 90 % - db	71 – 94 % - db
51 % – 75 % - dst	51 – 70 % - dst
41 % – 50 % - dop	35 – 50 % - dop
0 % – 40 % - ndst	0 – 34 % - ndst

Powyższy sposób sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów może ulec zmianie w zależności od stopnia trudności realizowanych treści nauczania. Dopuszcza się obniżenie skali oceniania w przypadku uczniów posiadających orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dopuszcza się stosowanie ocen z plusami (+) i minusami (-).

13. Standardy oceniania wypowiedzi ustnych:

niedostateczny (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie udziela odpowiedzi na pytania postawione przez nauczyciela, nawet przy jego pomocy

dopuszczający (2) otrzymuje uczeń, który:

- udziela odpowiedzi na pytania i wykazuje podstawowe umiejętności o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela

dostateczny (3) otrzymuje uczeń, który:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia,
- tylko częściowo wykazuje się samodzielnością

dobry (4) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy,
- prawidłowo formułuje wnioski,

bardzo dobry (5) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- samodzielnie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione pytania,
- zdobytą wiedzę potrafi stosować w nowych sytuacjach,
- rozwiązuje samodzielnie zadania problemowe

celujący (6) otrzymuje uczeń, który :

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i dodatkowo :
- wyraża własne zdanie, poglądy, popiera je właściwą i logiczną argumentacją
- wykazuje się wiedzą z innych źródeł niż podręcznik

14. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

- Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest wpisać do dziennika i poinformować ucznia o przewidywanych dla niego ocenach klasyfikacyjnych z przedmiotu.
- W ciągu wyżej wymienionego miesiąca uczeń ma prawo wystąpić do nauczyciela przedmiotu w formie pisemnej (wniosek z uzasadnieniem) o uzyskanie wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna, pod warunkiem, że oceny bieżące, zgodnie z przyjętą w niniejszym PSO hierarchią ocen, i ocena śródroczna, uzasadniają możliwość uzyskania wyższej oceny niż przewidywana.
- W przypadku uwzględnienia wniosku przez nauczyciela, uczeń pisze, w terminie uzgodnionym z nauczycielem, sprawdzian obejmujący treści nauczania z całego roku szkolnego lub semestru, opracowany na ocenę wyższą o jeden stopień niż ocena przewidywana przez nauczyciela, z którą uczeń został wcześniej zapoznany.

15. Dostosowanie wymagań:

- Nauczyciel jest obowiązany na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej , w tym poradni specjalistycznej lub na podstawie opinii niepublicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej , w tym niepublicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i

rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu, wynikających z realizowanego programu nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.

16. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu:

Ocena	<i>Opanowane umiejętności i aktywność, posiadana wiedza</i>
<p>Celująca</p> <p>(6)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wykazywać szczególne zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową i specjalistyczną zgodną z omawianą na zajęciach tematyką, ● uczestniczyć w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu i uzyskiwać wyróżniające wyniki, godnie reprezentując szkołę, ● podejmować się wykonania zadań (indywidualnie lub w zespole) dodatkowych, ● wyrażać własne zdanie, poglądy, popierać je właściwą i logiczną argumentacją.
<p>Bardzo dobra</p> <p>(5)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wykazywać zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową dotyczącą omawianych treści, ● umieć samodzielnie poszukiwać informacji w różnych źródłach oraz je selekcjonować, ● właściwie interpretować nowe sytuacje i zjawiska, w sposób twórczy rozwiązywać problemy, ● umieć oceniać otaczającą rzeczywistość społeczno-gospodarczą zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości, ● kierować się dobrem ogółu przy podejmowaniu decyzji , negocjować stanowisko, osiągać kompromis, ● kierować pracą zespołu rówieśników,

	<ul style="list-style-type: none"> ● uczestniczyć w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu i uzyskiwać wyróżniające wyniki na poziomie szkolnym.
Dobra (4)	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozumieć polecenia i instrukcje, ● znać omawianą na zajęciach problematykę na poziomie rozszerzonym oraz w sposób logiczny i spójny ją prezentować, ● rozumieć omawiane treści i umieć wyjaśnić je innym , ● uogólniać i formułować wnioski, ● zajmować stanowisko w kwestiach spornych i bronić swoich poglądów na forum klasy, ● aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych, ● poprawnie i sprawnie wykonywać ćwiczenia i inne zadania, ● umieć poprawnie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, ● wykazywać zainteresowanie omawianą na zajęciach problematyką, ● systematycznie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy.
Dostateczna (3)	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozumieć polecenia i instrukcje, ● zapamiętać podstawowe wiadomości dla danego działu tematycznego i samodzielnie je prezentować, ● rozumieć podstawowe omawiane zagadnienia, ● dokonywać selekcji i porównania poznanych zjawisk, ● samodzielnie i poprawnie wykonywać proste ćwiczenia i zadania, ● umieć wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, ● aktywnie uczestniczyć w pracach i zadaniach zespołowych, ● systematycznie prowadzić zeszyt przedmiotowy.
Dopuszczająca (2)	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● z pomocą nauczyciela zrozumieć i wykonać polecenia, ● zapamiętać wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu tematycznego i z pomocą nauczyciela umieć je odtworzyć, ● poprawnie, z pomocą nauczyciela rozpoznawać, nazywać i klasyfikować poznane pojęcia, zjawiska, procesy, dokumenty, postacie życia publicznego itp., ● wykonywać samodzielnie lub z pomocą nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia, ● współpracować w zespole w trakcie wykonywania zadań, ● prowadzić zeszyt przedmiotowy.

Niedostateczna	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • nie opanował wiedzy i umiejętności, zawartych w podstawie programowej i programie nauczania, w sposób pozwalający na kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia, • nie opanował innych podstawowych, charakterystycznych dla przedmiotu umiejętności, • nie potrafi wykonać (rozwiązać) zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności.	(1)